

Paastuaaja 1. pühapäev A – lectio divina (Mt 4: 1-11)

Tuhkapäeval algab Kirikus paastuaeg, mis ühelt poolt valmistab meid ette kõige tähtsamaks suupühaks – ülestõusmiseks ning teiselt poolt annab meile võimaluse pöördumiseks, meie ja Jumala vahelise suhte uuendamiseks. Igal aastal loeme paastuaaja 1. pühapäeval evangeeliumikat kendit Jeesuse kiusatusest kõrbes. Püha Matteus kirjutab, et Jeesus viidi kõrbesse pärast ristimist, kui Jumal Isa ütles Tema kohta: „See on minu armas Poeg, kellest mul on hea meel!“ (Mt 3: 17). Kiri ku traditsiooni järgi võttis Jeesus oma ristimise hetkel enda peale kõigi inimeste patud. Ja nüüd on Ta kõrbes, et tõestada oma truudust ja armastust Jumala, oma Isa vastu ning valmistuda lunastustvõitluseks. Tõepoolest räägib evangeeliumikatkend, et pärast kõrbes viibimist alustas Jeesus oma missiooni, hea sõnumi kuulutamist.

On huvitav, kuivõrd on paastuaaja 1. pühapäeva evangeeliumikatkend seotud esimese lugemisega, mis jutustab sellest, kuidas esimesed inimesed pandi proovile ja nad ebaõnnestusid – kaotasid kuradile ja oma nõrkustele. Nad reetsid Jumala ning lükkasid tagasi Tema armastuse ja sõpruse. Selle tulemusel hävitasid nad oma erilise suhte Jumalaga ja usalduse tema vastu. Ja nüüd tahab Jeesus kõrbes olles ja kuradiga võideldes kõike parandada ning uuendada armastuse ja usalduse suhet Jumalaga.

„Siis viis Vaim Jeesuse kõrbesse kuradi kiusata“

Evangeeliumikatkend jutustab, et Jeesuse ristimise ajal „Jumala Vaim“ (ehk Püha Vaim) ilmutas ennast ja „tuli tema peale“. Seesama Vaim viib Jeesuse kõrbesse, mis tähendab, et Jeesus on seal Jumala tahte kohaselt.

Sõna „kurat“ tuleneb kreeka sõnast „diábolos“ (heebrea „satan“), mis tähendab süüdistaja, laimaja, aga ka see, kes segab, lõhestab. Paastuaaja 1. pühapäeva esimene lugemine ja evangeeliumikatkend näitavad, mida see praktiliselt tähendab.

Jeesus on kõrbes tegelikult meie jaoks, näitamaks meile, et ta on alati koos meiega – isegi meie elu kõige raskematel hetkedel, kui peame võitlema kuradi ja tema kiusatustega ning samal ajal oma pattude ja nõrkustega. Kõrb on eriline koht, väga raske ja üksildane, kus on nii suur vaikus, et me saame kuulda oma südamelööke. Kuid just kõrbes koges valitud rahvas Jumala armastust ja truudust ning õppis, kuidas Talle ustav olla. Seepärast näitab ka Jeesus meile, et meie elus on oluli

ne vähemalt aeg-ajalt minna oma südame kõrbesse. See tähendab, et suudaksime leida vaikuse ja üksilduse hetki oma südames Jumala jaoks: kuulata Tema sõna, rääkida Temaga ja süvendada oma armastust, suhet Temaga. Kahjuks elame suure lärmi maailmas, mis häirib, kiusab ja kaugendab meid Jumalast. Seetõttu on tähtis kõrbesse minna: unustada oma erinevad asjad ja leida aega Jumala jaoks. Ja on huvitav, et võime seda teha igal pool, kus elame ja töötame – kas kodus, tööl, või isegi tänaval. Piisab ainult sellest, et astuda sisse oma südamesse ning seal Jumalat kuulata ja Temaga rääkida.

„Ja kui ta oli nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd paastunud, siis tuli talle viimaks nälg kätte“
Paast on meie elus selleks, et suudaksime oma tähelepanu ka teisele pöörata, et me ei oleks keskendunud liiga palju ainult endale. Ja kõigepealt on paast selleks, et me võiksime pühendada oma aega Jumalale ja Tema sõnale ning õppida oma elus Tema tahet täitma.

40 – see number on Piiblis väga eriline ja sümboolne: nt 1) valitud rahvas rändas 40 aastat läbi kõrbe – Egiptusest töötatud maale, mis on vabaduse sümbol. See rännak oli katsumuse ja truuduse õppimise aeg – 5. Moosese raamatust loeme: „Ja tuleta meelde kogu teekonda, mida Issa
nd, su Jumal, sind

on lasknud käia need nelikümmend aastat kõrbes, et sind alandada, et sind proovile panna, et teada saada, mis on su südames: kas sa pead tema käske või mitte“ (5 Ms 8: 2); 2) Mooses veetis 40 päeva ja ööd Siinai mäel, kus ta sai Jumalalt kivilauad kümne käsuga; 3) Eelija käis 40 päeva ja ööd kuni Jumala mäeni, Hoorebini, kus ta koges erilist Jumala kohalolekut ja sai tugevdatud uueks missiooniks. 40 on siis see aeg, mis aitab meil valmistuda selleks, mis on väga tähtis meie vaimses elus ja seotud Jumalaga.

„siis tuli talle viimaks nälg kätte“ – Jeesusel, kes on tõeline Jumal, on ka meie tõeline inimloomus: ühes isikus. Mitte Jumalana (see oleks lihtne), vaid just inimesena (inimloomuses) peab ta silmitsi seisma kuradi, tema kiusatuste ja inimnõrkustega. Kõik on väga reaalne ning lähedal meie elule ja isiklikule kogemusele.

„Ja kiusaja tuli tema juurde ja ütles talle: „Kui sa oled Jumala Poeg, siis ütle, et need kivid saaksid leibadeks!“

„Kui sa oled Jumala Poeg“ – kurat ründab otse Jeesust, tema identiteeti (kasutab seda väljendit 2 korda).

„et need kivid saaksid leibadeks“ – leib sümboliseerib siin kõiki inimese vajadusi.

Jeesus vastab: „Inimene ei ela üksnes leivast, vaid igast sõnast, mis lähtub Jumala suust“

„Siis võttis kurat tema kaasa pühasse linna ja pani seisma pühakoja harjale ning ütles talle: „Kui sa oled Jumala Poeg, siis kukuta ennast alla, sest kirjutatud on: Sinu pärast käsib ta oma ingleid ja nemad kannavad sind kätel“

Selle kiusatuse abil tahab kurat proovile panna Jeesuse pojausalduse Jumal Isa vastu. Selleks tsiteerib ta isegi Jumala sõna (Ps 91: 11-12) ning proovib veenda Jeesust, et see on tegelikult Jumala tahe. Jälle seab ta kahtluse alla Jeesuse identiteedi, et panna ta tegutsema ja ilmutada Tema väge. Nii uurib kurat, kas Jeesus otsib inimeste austust või tahab tõesti täita Jumala tahet. Ja Jeesus vastab, kasutades samuti Jumala sõna: „Sina ei tohi kiusata Issandat, oma Jumalat“ (5 Ms 6: 16). Valitud rahvas pani Jumala proovile, kuid Jeesus jääb ustavaks Jumalale ja usaldust täis tema vastu.

„Taas võttis kurat tema kaasa ühe määratu suure mäe tippu ja näitas talle kõiki maailma kuningriike ja nende hiilgust ning ütles talle: „Selle kõik ma annan sinule, kui sa maha langed ja mind kummardad“

Meie elu siin maailmas on katkematult meie vaba tahte võitlus selle üle, keda tahame teenida:

Jumalat või kuradit, kellel on ainult näilik võim maailma üle. Sama ettepanekut, mille tegi kurat Jees usele, on ta teinud jätkuvalt ajaloo jooksul: nt tegi selle esimestele inimestele ja siis ka valitud rahvale. Jumal otsustas anda Jeesusele võimu maailma üle, kuid teist moodi: sõnakuulelikkuse ja ristitee kaudu. Jeesus ei korda esimeste inimeste ja valitud rahva sõnakuulmatust ja valib oma Isa tahte täitmise raske tee. Ta vastab: „Mine minema, saatan, sest kirjutatud on: Kummarda Issandat, oma Jumalat ja teeni ainult teda!“

Kurat lahkub võidetuna. Ta proovis lahutada Jeesust Jumalast ja tema lunastuse plaanidest.

Kuradi esimene kiusatus puudutas keha vajadusi, teine usaldust Jumala vastu ja kolmas võimuiha. Jeesus sai kuradist võitu loobumise, alandlikkuse ja sõnakuulelikkuse abil. See on meie vaimse võitluse tee.

Kas ma püüan leida aega, et minna oma südame kõrbesse? Kas ma proovin leida aega, et rääkida Jumalaga, kuulata tema sõna ja selle üle mõtiskleda? Mida ma tahan selleks teha paastuajal, mida alustame? Kas ma olen teadlik, kui võrd suur väärtus on mul Jumala armastatud lapsena? Kas ma tahan täita Jumala tahet või enda oma, mis tähendab tegelikult kuradi oma? Kas ma võtan vastu tee, millega Jumal juhib mind oma ellu? Kas ma tunnen ja märkan, kuidas kurat tahaks seda muuta? Millisel viisil olen kõige sagedamini kiusatud? Milliseid minu nõrkusi kurat puudutab? Kas ma tean oma nõrkusi ja halbu külgi? Kas ma olen alati valmis Jeesuse abiga nende vastu võitlema? Ega ma ei loobu, kui märkan, et on raske võidelda oma pattute ja nõrkusega ning jälle ebaõnnestun? Kui ma nendega võitlen, kas ma otsin abi Jeesuse juurest ning tema sõnast ja sakramentidest? Kas ma olen Jumalale sõnakuulelik? Kas ma olen alandlik, kui tuleb tunnistada oma patte ja nõrkusi ning taas pöörduda Jumala poole, et paluda Tema abi? Kas ma oskan millestki loobuda? Mida ma sel paastuajal Jumalalt eriti paluda tahan?